

INFORMAČNÍK

5-6-2016

Časopis MO STP Č. Lípa a STP Česká
Lípa, o.p.s.

PRANOSTIKY

Květen

Chladno a večerní mlhy v máji hojnost ovoce a sena dají.

Májová vlažička – naroste travička; májový deštiček – poroste chlebiček.

Večerní rosy v máji hodně sena dají.

Když se v máji blýská, sedlák si výská.

V květnu-li hrom se ozývá, v červnu zřídka mrholívá.

Vstupujeme do měsíce, který se pokládá za nejkrásnější v roce. Má však ještě další prvenství: jediný ze všech měsíců v roce má dvě pojmenování: starší máj a mladší květen (podle přírody, která v tuto dobu kvete). Málokdo ví že název květen je u nás znám teprve necelých 180 let..Starší označení pátého měsíce se však ještě dlouho udržovalo a je dosud poměrně živé. Užil ho i Karel Hynek Mácha pro svou nesmrtelnou báseň z r. 1836 – podle tehdejšího pravopisu měl však její titul při svém vzniku podobu *Mág*. Stejný název května má i většina našich pranostik. Z toho by se dalo usuzovat na jejich stáří. To, co květnové pranostiky vítají, nám většinou nejde pod fousy: květen chladnější, spíše deštivější. Květen by tedy podle poznatků našich předků neměl vybočit z normálního chodu teplot; při teplém máji jsou obavy z nižších výnosů.

Červen

Netřeba v červnu o déšť prositi, přijde, jak začneme kositi.

Jestli červen mokrý bývá, obilí pak málo rodívá

Červen mokrý a studený – bývají žně vždy zkaženy.

Často-li se v červnu hrom ozývá, kladné léto potom přichází.

Jméno červen se vysvětlovalo různě, počínaje červenáním jahod a ovoce v tomto měsíci, přes červy, kteří tohoto měsíce působí škody na stromech a ovoci, a kromě červeností růže šípkové, která v této době nejbujněji kvete. Ačkoliv původ pojmenování června není dodnes zcela jistý, nejpravděpodobněji souvisí s hmyzem červcem, který se v minulosti užíval k barvení látek. Nejznámější červenové pranostiky jsou bezpochyby ty, které se vztahují k Medardovi.

Jaký čas bude na svatého Medarda, takový bude čtyřicet dní pořád.

Jaké počasí na Medarda bývá, šest neděl trvání mívá.

Prší-li na svatého Medarda, budou žně deštivé. "

(Zpracoval Michal Erben)

CO PŘIPRAVUJEME- DO ČEHO SE ZAPOJÍME

ARTETERAPIE

Setkání s odbornou lektorkou Danou Hegerovou ve výtvarné dílně v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa vždy od 13.00 v termínech: 10.5., 24.5., 7.6., 21. 6. 2016

PŘEDNÁŠKA FYZIOTERAPEUTA

První přednáška z cyklu odborných přednášek fyzioterapeutky Mirky HAVLÍČKOVÉ se bude konat 11. května 2016 od 15.00 v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa

DEN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. se zúčastní prezentace sociálních služeb Českolipska, která proběhne **12. května 2016 od 13.00-16.00 v Penzionu-Domově pro seniory v Dolní Libchavě.**

SETKÁNÍ SE ZVÍŘÁTKY S HANDICAPEM

Setkání se zvířaty, která mají nějaký handicap **se uskuteční 19. května 2016 v útulku ARCHA při ZOO Liberec.** Odjezd autobusem z České Lípy od Crystalu ve 13.00. Vedle prohlídky útulku také proběhne opékání buřtů a budeme vyrábět z dek a prostěradel jednoduché pomůcky pro zvířátka. Odjezd z Liberce v 16.00.

Máte-li doma suchý chléb nebo pečivo, staré deky nebo prostěradla, vezměte je s sebou. Přihlášky a podrobnosti- E. Zemanová-723594459 nebo Z. Zahradková-606161859.. Cena 30,- Kč. Přihlásit se můžete telefonicky nebo osobně do 15. 5. 2016.

TVOŘÍME DUŠÍ

11. Prezentační setkání Českolipského regionu proběhne na Státním zámku v Zákupích 21. -22. května 2016. Součástí akce je prodejní výstava, na které se představí řada chráněných dílen a neziskových organizací z celého regionu. Do akce, kterou pořádá SRTEFAKTUM.CZ a CZP LK se zapojí i Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s., které zde bude mít svůj prodejní stánek s výrobky z arteterapeutické dílny, magnety a dalšími výrobky.

Slavnostní zahájení kulturního programu v sobotu 21. 5. 2016 ve 13.00 hod. –atrium zámku.

V neděli 22.5.2016 od 14. 00 vernisáž prezentační výstavy s kulturním programem.

VÝTVARNÝ KROUŽEK-AUTISTÉ

Setkání rodičů, přátel a dětí s poruchami autistického spektra ve výtvarném kroužku proběhne 23.května 2016 od 15,30 v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa. Přijít výtvarně tvořit může kdokoli bude mít zájem.

DEN ZDRAVÍ

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. se zapojí do akce DEN ZDRAVÍ, která proběhne v kulturním domě Crystal v České Lípě dne 24. května 2016 v době od 13.00 do 17.00 hod. Přijďte se podívat.

12. ročník DNE DĚTÍ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Pořádá Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. dne 3. června 2016 od 9,30 hod. v areálu rekreačního střediska TERMIT Doksy. Připraveno je 15 soutěží a bohatý doprovodný program, vedle tradičního opékání buřtů ukázky canisterapie-pracovníci střediska CANISTÉ STP Č. Lípa o.p.s.,výtvarné aktivity a další.

Přihlášky na www.stp-ceska-lipa.webnode.cz nebo v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa. Doprava z Č. Lípy zajištěna. Bližší podrobnosti E. Zemanová-723594459, Z. Zahradková-606161859.

15.ročník KRAJSKÝCH SPORTOVNÍCH HER OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A SENIORŮ

Uspořádá Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. ve dnech 2. -3. července 2016 v areálu Poslův mlýn Doksy. Zahájení 2. 7. 2016 od 10.00, připraveno je 15 soutěží, večer od 20.00 společenský program- vystoupí skupina Vokokál band-rock pop-revival. 3. 7. 2016- Od 9.00 kulturní program, moderuje Karel Marcolli-kouzelník, od 11,30 vyhlásování výsledků a předávání cen.

Startovné 30,- Kč, ubytování a stravování-400,-Kč(oběd,večeře,snídaně).

Přihlášky na www.stp-ceska-lipa.webnode.cz nebo v Komunitním centru, Školní 2213 Česká Lípa. Doprava z Č. Lípy , Liberce zajištěna. Bližší podrobnosti E. Zemanová-723594459, Z. Zahradková-606161859.

OZDRAVNĚ EDUKAČNÍ VÍKENDOVÝ POBYT

Ozdravně edukační víkendový pobyt rodičů s dětmi/dítětem od 7 let proběhne 9. -11. 9. 2016 v penzionu Nový mlýn ve Starých Splavech. Podrobnosti, přihlášky E.Zemanová-723594459, Z. Zahradková-606161859.

REKONDIČNÍ POBYT PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ A SENIORY

Připravuje Místní organizace tělesně postižených Česká Lípa ve spolupráci s Okresní organizací a Sdružením tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. ve dnech 18. -24. září 2016 v penzionu Nový mlýn ve Starých Splavech. Zájemci se mohou hlásit u E. Zemanové-723594459, Z. Zahradkové-606161859

„NEJSTE NA TO SAMI“

Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. připravuje rozšíření nabídky terénních sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.-projekt „NEJSTE NA TO SAMI“ Je určen všem, u kterých došlo ke zhoršení zdravotního stavu, jsou v nepříznivé sociální situaci, ocitli se izolováni sami doma. Zavolejte, přijedeme za Vámi, poskytneme odborné sociální poradenství, nabízíme Vám aktivizační činnosti- např. paměťové cvičení, cvičení horních a dolních končetin, dotykové masáže, termoterapie-podložka Bio Mat, literatura-zapůjčení, předčítání(podle Vašich požadavků), zprostředkování dalších kontaktů(pedikúra, úklid, kadeřník, masáže) a další činnosti podle Vašeho zájmu. Doba trvání-cca 1 hod.(podle domluvy), **služba je poskytována zdarma.** Kontakty- E. Zemanová-723594459, Z. Zahradková-606161859

DARJUME.CZ

Pokud byste měli Vy nebo Vaši blízcí či známí zájem přispět finančními prostředky na činnost Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s., můžete využít bezpečnou službu:Darujme.cz“, kterou nově nabízíme na našich webových stránkách: www.stp-cl.cz.

NÁVRHY, PODNĚTY, PŘIPOMÍNKY

Vážení čtenáři našeho časopisu, uživatelé odborného sociálního poradenství a sociálně aktivizačních služeb, poskytovaných Sdružením tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. Pomozte nám svými návrhy, podněty a připomínkami zlepšit naše služby. Dejte nám vědět, co byste potřebovali, co by Vás zajímalo, do čeho byste se chtěli zapojit. Vaše návrhy můžete podávat osobně, telefonicky(723594459, 606161859) , písemně.

CO SE NÁM POVEDLO

„1.MASOPUSTNÍ PLES NEJEN PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ“

Dne 19. března 2016 se v Konferenčním sálu centra Babylon v Liberci konal „1. Masopustní ples nejen pro zdravotně postižené.“ Ples byl uspořádán na základě zakázky libereckých vozíčkářů Sdružením tělesně postižených Česká lípa o.p.s.

Celé akci předcházely velké přípravy, od zajištění sálu a jeho výzdoby, kapel, sponzorů, dopravy účastníků, účinkujících a dalších věcí, které jsou s takovouto akcí spojeny. Na organizaci se podíleli pracovníci Sdružení tělesně postižených Č. Lípa o.p.s. v čele s ředitelkou E. Zemanovou a vedoucí střediska canisterapie H. Málkovou a dalšími, včetně dobrovolníků jak z Liberce tak z České Lípy, kteří největší měrou přispěli k úspěchu celé akce.

Účastníci byli na ples sváženi z celého Libereckého kraje. A tak v 16,30 vyjžděl autobus s účastníky plesu z České Lípy, který pak postupně nabíral další účastníky v Jestřebí, Doksech, Mimoní a Jablonném v Podještědí. Další autobusy svážely účastníky z Lomnice n.Popelkou, Českého Dubu a Jablonce nad Nisou.

Slavnostně vyzdobený sál se zaplnil do posledního místa, přišlo 228 účastníků(z toho 15 vozíčkářů). Úderem 18,30 moderátor večera a také kouzelník Karel Marcolli, jménem organizátorů přivítal všechny přítomné, včetně hostů- Mgr. Petra Tulpu radního KÚ LK, dále poslance EU Ing. Jaromíra Kohlíčka CSc., zástupce sponzorů, další VIP hosty. Na ty, kteří akci podpořili finančními i věcnými dary upozorňovala jejich loga v předsálí i v hlavním sále, na plakátech i na programech, které byly umístěny na jednotlivých stolech. Během večera jim pak moderátor několikrát děkoval. Mezi partnery projektu patřili: OSA Partner; Liberecký kraj, Centrum Babylon Liberec; Tumag Liberec; Preciosa; Greko s.r.o.; ANAON, veřejně prospěšný spolek; EXIMEX s.r.o., Liberec; MAGNA Liberec; Kancl.cz; Sova Liberec, s.r.o.; Jizerské pekárny s.r.o.; Pekárna Lípa; Svijany, soukromý pivovar; Severochema Liberec; DENSO Liberec; Vysoká, Chrastava; Safe Travel s.r.o.; Marcel Vlček - služby veřejného stravování, Second-hand Kopretinka, Transport agency s.r.o., Lipa s.r.o., Pema Liberec a spousta dalších subjektů, bez kterých by nebylo možné akci uspořádat. Všem patří naše poděkování.

Po slavnostním zahájení následovalo kouzelnické vystoupení, pak přišly na řadu mažoretky a roztleskávačky DDM Větrník Liberec. Hudební program zahajovala rocková kapela „Vymazáno z archivu“ při jejichž produkci se vyřádili hlavně ti mladší z přítomných účastníků. Poté následovalo vystoupení hosta večera-herce, zpěváka a moderátora Petra Vondráčka, který svými písničkami na parket přivedl zástupce všech generací přítomných. Závěr plesu patřil vystoupení „Vokokál bandu“ rock-pop revival kapele z Liberce. Během večera proběhlo i losování vstupenek, takže si každý účastník odnesl z plesu i malý dárek, třeba v podobě kosmetiky, magnetické podušky, šperků, skla nebo koláčů. O půlnoci se spokojení účastníci rozjížděli a rozcházelí do svých domovů s přáním, aby se ples konal i příští rok.

Děkujeme všem, kteří podpořili dobrou věc(finančními či věcnými dary nebo vlastní prací) a těšíme se na setkání příští rok.

OHLASY:

„Vážení,

s celou rodinou jsme byli účastníky vašeho 1. Maškarního plesu v Liberci. Hned při příchodu bylo milé uvítání, překvapení na stole- chlebíček a jednohubky, to už na plesech nebývá. Opravdu moc krásný program – mažoretky, kouzelník a hlavně nás nadchl Petr Vondráček, nejen krásným zpěvem, ale ještě potěšil svojí fotkou. Prostě hudba skvělá a na závěr překvapení v podobě tomboly, vlastně každý vyhrál nějakou cenu. Moc si vážíme vaší práce, muselo to dát zabrat. Obdivuji postižené, jak se umí bavit. Já sama mám obě děti v PID, dcera-těžká epileptička a syn schizofrenik. Nemám to také v životě lehké, sama celý život někomu pomáhám a cením si také práce druhých.

Chci vám za celou rodinu popřát mnoho úspěchů ve vaší další práci a už dnes se těším na další ples!

S pozdravem

Marie Králová, Český Dub“

„I. Masopustní ples se vydařil.

V sobotu 19. března se sešli nejen zdravotně postižení v Babylonu v Liberci na I. Masopustním plese, který pořádalo Sdružení tělesně postižených Česká Lípa o.p.s. v čele s ředitelkou ,p. E.Zemanovou. Na ples dorazili členové místních organizací z celého Libereckého kraje. Sál byl zcela zaplněn. Všichni se zájmem sledovali vystoupení kouzelníka, mažoretok i Petra Vondráčka. Všichni jsme se dobře bavili a zatančili si. O půlnoci jsme se všichni plní příjemných dojmů vydali domů.

Tímto bych chtěla velice poděkovat za vzornou organizaci a uspořádání plesu, který se všem zúčastněným líbil.

Ještě jednou velké díky:

Marie Švehlová, předsedkyně KO STP Liberec“

Další ohlasy na ples najdete na www.stp-cl.cz.

SOUTĚŽ O NEJKRÁSNĚJŠÍ VELIKONOČNÍ MOTIV

Ve dnech 21.-24. března 2016 proběhla v prostorách Komunitního centra v České Lípě JARNÍ VÝSTAVA PRACÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH A SENIORŮ. Výstavu shlédlo přes 400 návštěvníků, z nichž mnozí se zapojili do hodnocení soutěže „O nejkrásnější velikonoční motiv“. Svými hlasy rozhodli o následujícím pořadí:

DĚTI

1. místo- Lenička CHLASTÁKOVÁ- IV. S Jižní ul. Č. Lípa-koule s vajíčky
2. místo- Sabina MAJERECHOVÁ- VIII. S Jižní-zajíc-polystyrenové vajíčko

DOSPĚLÍ

1. místo – Stanislava BAROCHOVÁ-MO TP Č. Lípa-velikonoční závěs z pedigu- 685 b.
2. místo- Jaroslava ŠIŠKOVÁ-Doksy- vyřezávaná kraslice-620 b.
3. místo- Miluše DUŠKOVÁ-MO TP Česká Lípa- velikonoční závěs-pedig-610 b.
4. místo- Miluše DUŠKOVÁ- MO TP Česká Lípa- velká slepice-pedig-560 b.
5. místo- Milada HERÁKOVÁ-MO TP Česká Lípa- háčkované kraslice-505 b.
6. místo- Hana KOTKOVÁ-Křižany- modrá kraslice-310 b.
7. místo- Kateřina EISENMAYEROVÁ-Doksy- velikonoční zajíc-290 b.
8. místo- Hana TOMÁŠKOVÁ-ZO SPCCH Česká Lípa-věneček s růžemi-265 b.
9. -10. místo-JANA BURIÁNKOVÁ-ZO SPCCH Česká Lípa-velikonoční zajíc-245 b.
Stanislava BAROCHOVÁ-MO TP Česká Lípa-zajíc velký- 245 b.

11. místo- Jana BURIÁNKOVÁ- ZO SPCCH Česká Lípa-velké vejce zdobené dřevem z ořezané tužky-235 b.
12. místo-Jaroslava ŠIŠKOVÁ-Doksy- maková panenka-220 b.
13. místo- Jana ZAMAZALOVÁ-Doksy-vypalované ozdoby-215 b.
14. místo-Karla KYTKOVÁ-ZO SPCCH Česká Lípa-ošatka s papírovými zajíci-190 b.
15. místo-Hana KOTKOVÁ-Křižany- kraslice žlutá-140 b.
16. místo-Jiří WOHLMUTH, Michal JIRÁNEK- DS Hradecká ul. Č. Lípa-velikonoční stromek-105
17. místo-Jaroslava ŠIŠKOVÁ-Doksy-zajíc šitý-30 b.
18. místo-J.ZIKMUNDOVÁ-Doksy-zápich zajíc-20 b.

KOLEKTIVY- DĚTI

1. místo-V.S-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-Kraslice z dřevěných koleček-465 b.
2. místo-X.S.-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-beránek-karton-360 b.
- 3.místo-IX.S.-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-kraslice na kartonu-300 b.
- 4.místo-2.P Spec. škola Jižní ul. Č. Lípa—závěs s kytičkami a motýlkem-295 b.
- 5.místo-III.S-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-závěs s kachnami-285 b.
I.S.-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-koláž-zajíc-keramika-285 b.
- 7.místo-IV.S-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-jarní zahrádka-130 b.
- 8.místo-VI.S-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-slepice-karton-110 b.
- 9.místo-.S-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-velká pomlázka-90 b.
- 10.místo-VII.S-Spec.škola Jižní ul. Č. Lípa-závěs na dveře z proutí-50 b.

KOLEKTIVY-DOSPĚLÍ

- 1.místo- Sluneční dvůr Jestřebí- ovce z papírového pedigu-1060 b.
- 2.místo-Sluneční dvůr Jestřebí-košík-slepice z papírového pedigu-625 b.
- 3.místo-Sluneční dvůr Jestřebí- stromek z papírového pedigu-425 b.
- 4.místo-Domov pro seniory Doksy- věnec ze skořápek-415 b.
- 5.místo-Domov pro seniory Doksy-věnec-papírové růže-400 b.
- 6.místo-Domov pro seniory Doksy-klec s kuřátky-160 b.
- 7.místo-Denní stacionář Hradecká ul. Č. Lípa-závěs-husy-135 b.
- 8.místo-Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice-dřevěné kočky-130 b.
- 9.místo-Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice-dřevěný zajíc-60 b.
- 10.místo-Denní stacionář Hradecká ul. Č. Lípa-závěs-vejce s narciskou-55 b.
- 11.místo-Denní stacionář Hradecká ul. Č. Lípa-závěs kuřátka-50 b.
- 12.místo-Domov pro seniory Doksy- vajíčko z papír.pedigu-45 b.
Domov pro seniory Doksy- vajíčko opletené nitěmi-45 b.
- 14.místo-Domov pro seniory Doksy-jehelníček-vajíčko-35 b.
Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice-dřevěný beránek-35 b
- 16.místo-Domov pro seniory Doksy-zajíc šitý-20 b.
- 17.místo-SONS Česká Lípa-papírový košík -15 b.
- 18.místo-SONS Č. Lípa-květináč proutěný, květináč keramický-5 b.

ZPRÁVY Z ORGANIZACÍ

Místní organizace STP Český Dub pořádá v pondělí 23. května 2016 již tradiční 10. jarní setkání v Podještědském muzeu. Na setkání vystoupí děti z mateřské školky a hudebně-pěvecké trio z Rychnova u Jablonce.

ZPRÁVY Z NRZP

Vážení přátelé,

dnešního dne se uskutečnilo jednání Republikového výboru NRZP ČR. Republikový výbor mimo jiné projednal přípravu tzv. velké novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Republikový výbor konstatoval, že záměry MPSV ČR se zásadním způsobem liší od představ NRZP ČR, jak by měl být nově upraven zákon o sociálních službách. Očekávali jsme, že novela změní způsob posuzování míry závislosti, posílí neformální péči a zlepší zabezpečení pečujících osob. Místo toho MPSV ČR v novele navrhuje větší administrativu, ale především zcela mění poslání zákona o sociálních službách. Součástí zákona by měli být i záležitosti, které se týkají rodinného práva jako je například drogová závislost u dětí, rozpad rodiny, nepřizpůsobivá mládež a podobně. Toto jsou věci, které dnes řeší na obcích odbory sociální péče o děti a nechápeme jak mohou být zahrnovány tyto služby do zákona o sociálních službách. Připravovaná novela zákona o sociálních službách směšuje sociální práci a sociální služby. Velkou obavu v nás vzbuzuje i návrh, aby u osobní asistence došlo k významnému navýšení finančních prostředků, ale s tím, že příjemcem peněz by nebyl klient, ale poskytovatel osobní asistence. Bylo by to popření základní myšlenky zákona o sociálních službách, že klient rozhoduje od jakého poskytovatele sociální služby si objedná pomoc. Může kdykoliv změnit poskytovatele služby, nebo si najme několik osobních asistentů, kteří mu budou pomáhat a nemusí být v pracovním vztahu u žádného registrovaného poskytovatele sociálních služeb. Tato variabilita a rozhodovací prvek na straně klienta je navrhovaným modelem popřen.

Vážení přátelé, RV NRZP ČR schválilo prohlášení k připravované novele zákona o sociálních službách, které Vám posíláme jako odkaz na konci tohoto textu. Toto prohlášení jsme poslali představitelům vládní koalice a vedení Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny. V této věci budeme dále jednat a samozřejmě Vás budeme informovat.

Přeji Vám všechno dobré.

Mgr. Václav Krása předseda NRZP ČR

Prohlášení RV NRZP ČR

k přípravě novely zákona o sociálních službách

Republikový výbor Národní rady osob se zdravotním postižením ČR vyjadřuje velké obavy s připravovaným návrhem tzv. velké novely zákona o sociálních službách. V novém pojetí zákona dochází k zásadní změně charakteru této zákonné normy. Novela by napříště měla zahrnovat i řešení sociálních situací v rodinách, kde se nejedná o ztrátu zdravotní soběstačnosti, ale o následky užívání návykových látek, rozpad rodiny a další podobné sociální problémy. Zákon o sociálních službách by už neměl být prioritně orientován pouze na řešení situací při péči o závislou osobu tak, jak byl původně přijat. Připravovaná novela vůbec neřeší největší problémy současného systému péče, jako je špatný systém posuzování míry závislosti, způsob financování sociálních služeb, tíživou situaci pečujících osob a další problémy.

Poprvé se navrhuje, aby u osobní asistence byly finanční prostředky poukazovány poskytovateli služby nikoliv klientovi. Tím se zásadním způsobem zmenší jeho možnost výběru poskytovatele služby.

MPSV ČR argumentuje tím, že tuto změnu diskutovalo s mnoha subjekty. Nevíme však o tom, že by tento návrh byl konzultován s uživateli sociálních služeb. Určitě nebyl konzultován s NRZP ČR, která nepochybně zastupuje největší část osob se zdravotním postižením.

RV NRZP ČR žádá představitele koalice o jednání ve věci přípravy novely zákona o sociálních službách. Se současným pojetím novely zákona nemůžeme souhlasit. (Zdroj:NRZP ČR)

PODMÍNKY PRO POSKYTOVÁNÍ CENOVÝCH SLEV ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝM u O2

Cenové slevy poskytuje společnost O2 účastníkům přípojek i mobilních linek, případně jejich zákonným zástupcům, jedná-li se o osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP/P, držiteli průkazu ZTP z důvodů úplné nebo praktické hluchoty, osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby a účastníkům,, kteří vychovávají nebo osobně pečují o nezletilou zdravotně postiženou osobu. Rozsah cenových slev závisí na druhu zdravotního postižení, resp. na přiznaném stupni závislosti.

Osobám uvedeným níže pod písmeny **A,B,C1** a **D** poskytuje společnost O2:

-na pevné lince **Státní příspěvek 200,-Kč**, další **O2 slevu** ve výši **210,-Kč** včetně DPH a nájem speciálního telefonního přístroje za **29,50 Kč** měsíčně nebo jeho prodej za **459 Kč**,
na mobilu **Státní příspěvek 200,- Kč** a další **O2 slevu** ve výši **49,- Kč** včetně DPH

Osobám uvedeným níže pod písmenem **C2** poskytuje společnost O2:

-na přípojce **O2 slevu 210,- Kč** včetně DPH a nájem speciálního telefonního přístroje za **29,50 Kč** měsíčně
-na mobilu nejsou poskytovány žádné slevy.

Podmínkou poskytnutí cenového zvýhodnění je uplatnění žádosti účastníkem nebo jeho zákonným zástupcem(rodičem, opatrovníkem) a doložení oprávněnosti nároku dle bodu 3 žádosti. Nárok na poskytování výhod prokazuje žadatel těmito doklady:

A.Držitel průkazu ZTP/P- průkazem ZTP/P nebo rozhodnutím příslušného úřadu státní správy o přiznání mimořádných výhod III.stupně. V písemném styku kopií průkazu nebo úředně ověřenou kopií rozhodnutí.

B.Držitel průkazu ZTP z důvodů úplné nebo praktické hluchoty-průkazem ZTP nebo rozhodnutím příslušného úřadu státní správy, ve kterém je uvedeno, že zjištěné zdravotní postižení odpovídá postižení uvedenému v odst.2 písm.i) přílohy č.2 k vyhlášce č.182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů(u rozhodnutí vydaných do 31.12.2005 se jedná o písmeno I). V písemném styku kopii průkazu nebo úředně ověřenou kopii rozhodnutí. Není-li v rozhodnutí o přiznání mimořádných výhod II. Stupně druh zdravotního postižení přesně specifikován, nebo jedná-li se o přiznání těchto výhod z důvodu jiného zdravotního postižení, nebo není z průkazu ZTP jednoznačně patrné, že je vydán z důvodu sluchového postižení, je třeba ještě předložit potvrzení lékaře o oboustranné úplné nebo oboustranné praktické hluchotě. Oboustrannou praktickou hluchotou nebo oboustrannou úplnou hluchotou se ve smyslu výše uvedené vyhlášky se rozumí celková ztráta slyšení podle Fowlera 85% a více, více než 70 dB.

C 1. Osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby-rozhodnutím(oznámením) obecního úřadu obce s rozšířenou působností o přiznání příspěvku na péči, ve kterém je uveden **přiznaný stupeň závislosti 2, 3 nebo 4 (nahrazuje zvýšení důchodu pro bezmocnost přiznávané do konce r.2006). V písemném styku úředně ověřenou kopii rozhodnutí(oznámení).**

C 2. Osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby-rozhodnutím(oznámením) obecního úřadu obce s rozšířenou působností o přiznání příspěvku na péči, ve kterém je uveden **přiznaný stupeň závislosti 1. V písemném styku úředně ověřenou kopii rozhodnutí(oznámení).**

D. Osoba, která vychovává nebo osobně pečuje o nezletilou osobu, která je držitelem průkazu podle písmene A, nebo B, nebo je osobou podle písmene C.-kromě dokladů, prokazujících zdravotní postižení prokazuje žadatel i svůj vztah k zdravotně postiženému dítěti(rodný list dítěte, rozhodnutí soudu o svěřeni do náhradní péče, atp.)

U zdravotně postižených osob, které byly rozhodnutím soudu zbaveny způsobilosti k právním úkonům je kromě dokladů, prokazujících zdravotní postižení potřeba předložit doklad, na jehož základě je zástupce oprávněn jednat za zdravotně postiženou osobu(rozhodnutí soudu ve věci zbavení nebo omezení způsobilosti, listina opatrovníka atp.). Jestliže žadatel odmítá pořízení fotokopií výše uvedených dokladů, předkládá Čestné prohlášení. Při osobním vyřizování Žádosti ověří pracovník naší společnosti údaje uváděné v Čestném prohlášení nahlédnutím do dokladů. V písemném styku je nutné úřední ověření podpisu na Čestném prohlášení.

Uplatněním žádosti se zákazník zavazuje oznamovat poskytovateli veškeré skutečnosti, které na poskytování cenových výhod mají vliv, a to nejpozději do 7 kalendářních dnů po změně. Při nesplnění této podmínky je naše společnost oprávněna požadovat úhradu cen v rozsahu neoprávněně poskytnutého cenového zvýhodnění.

Každý oprávněný žadatel má nárok na poskytování výhod na jednom telefonním čísle-může si vybrat zda na pevné lince nebo na mobilu a pouze u jednoho poskytovatele elektronických komunikací.

Ceny za další poskytované služby jsou účtovány dle platného Ceníku služeb.

(převzato z O2)

HISTORICKÁ PŘIPOMÍNKA

Operace Barbarossa (německy: *Unternehmen Barbarossa*) bylo německé krycí jméno (předlohou pro název byl císař Fridrich I. Barbarossa) pro invazi do SSSR, která otevřela východní frontu; následující boje pak sovětská propaganda označila jako Velkou vlasteneckou válku. Zpracování plánu útoku bylo Hitlerem nařízeno již krátce po kapitulaci Francie a směrnice č. 21 byla schválena a podepsána dne 18. prosince 1940. Počáteční rychlý průběh invaze byl ulehčen značným oslabením velitelských struktur Rudé armády v důsledku likvidace sovětského důstojnického sboru, která proběhla mezi lety 1937 a 1939 na rozkaz diktátora Josifa Vissarionoviče Stalina.

Operace Barbarossa byla zahájena 22. června 1941 a skončila v prosinci 1941 v bitvě před Moskvou, když vyčerpaná německá vojska nedokázala v krutých zimních podmínkách a za silícího odporu Rudé armády pokračovat ve svém postupu a přešla do obrany (německá blesková válka na území SSSR tím fakticky skončila). Ačkoliv lze německé tažení v průběhu Barbarossy považovat za vítězné, šlo o vítězství velice draze zaplacené a nedostačující, neboť nestačilo k tomu, aby byl SSSR zlomen, a dlouhodobější válku si Německá říše a její spojenci nemohli dovolit. V následujících letech se začala prosazovat převaha průmyslu Spojenců(hlavně SSSR, USA a Velké Británie) a jejich rostoucí bojové zkušenosti takovým způsobem, že mu Německo a jeho satelity nakonec nedokázaly vzdorovat.

Německé síly zajaly miliony sovětských válečných zajatců, kterým se nedostalo ochrany dle Ženevských konvencí. Většina z nich se nikdy nevrátila živých. Německo záměrně vyhladovělo vězně k smrti jako

součást *Hladového plánu (der Hungerplan)*, který měl za cíl snížit počet obyvatel východní Evropy a pak ji znovu osídlit etnickými Němci.

Plány stran

Německo a jeho spojenci

Hitler, který byl duchovním otcem operace Barbarossa, předpokládal, že SSSR rozdrtí v několika týdnech. K tomuto přesvědčení ho vedlo jednak srovnání impozantních výkonů Wehrmachtu během Invaze do Francie v roce 1940 s ostudným diletantstvím, které předvedla Rudá armáda během Zimní války, a dále naprosto nereálné odhady síly sovětského letectva a tankových vojsk. Adolf Hitler považoval přehnané už i tvrzení, že SSSR disponuje 10 000 tanky, ačkoliv i tento odhad byl ve skutečnosti hluboce podhodnocen a SSSR disponoval obrovskými lidskými i materiálními rezervami, které mu umožnily postupně zvyšovat jejich výrobu. Ve skutečnosti SSSR disponoval na počátku války více než 25 000 tanky. Co horšího, více než 1600 z nich představovaly stroje T-34 a KV, které neměly na německé straně adekvátního soupeře a o nichž se Hitler domníval, že nemohou být přítomny ve větších počtech. Ani kvalitativní rozdíl mezi výcvikem armád a důstojnického sboru nebyl tak velký, jak Hitler doufal. Rudá armáda během jednoho roku mezi Zimní a Velkou vlasteneckou válkou udělala obrovský krok kupředu a zcela neschopného Vorošilova nahradil ve funkci komisaře obrany podstatně schopnější Semjon Timošenko, kromě toho náčelníkem Generálního štábu Rudé armády byl v té době Georgij Konstantinovič Žukov. Německá armáda sice stále měla náskok, ale ne zas tak velký. Ten se měl navíc s postupem času snižovat. Při vstupu do války se SSSR měla perfektně vycvičená vojska, která měla bojové zkušenosti z předchozích tažení a vysokou bojovou morálku. Luftwaffe měla jedny z nejlepších stíhacích letounů na světě a skvěle vycvičené osádky. Na straně druhé v Německu neprobíhal vývoj žádných nových bombardovacích letounů, hlavně dálkových, které by nahradily existující letecký park. To mělo za následek, že když Rusové přemístili své zbrojovky na Východ, mohli nerušeně vyrábět, Němci totiž nebyli schopni je bombardovat.

Tanky nebyly ve srovnání s nejnovějšími typy sovětských tanků ani dobře vyzbrojené, ani dostatečně chráněné. Motorizované sbory byly vybaveny velkým množstvím různých typů a značek vozidel, které měly jen velmi málo stejných náhradních dílů. Jen jednotky čtyř tankových skupin byly plně, nebo z větší části motorizovány. Téměř všechny ostatní jednotky armád byly odkázány při zásobování a přesunu dělostřelectva na koně. Německá pěchota se převážně pohybovala pěšky, což kromě faktoru rychlosti (či spíše pomalosti) přesunu znamenalo i fyzické vyčerpání mužstva. Německé velení také nevzalo plně v úvahu velmi špatnou komunikační síť v SSSR, problémy, které armádě způsobí rozdíl v rozchodu kolejí mezi širokorozchodnou sovětskou a běžnou evropskou resp. německou železnicí. Při technické přepravě Němců nebyla samotná širokorozchodná železnice nějakým problémem, železniční ženisté Wehrmachtu dokázali za den předělat 100 km dlouhou trať na evropský rozchod. Problém byl však v tom, že německé lokomotivy nebyly vhodné k použití na Východě, měly větší tonáž, ruské kolejnice pod nimi praskaly, a musely být vyměněny za kolejnice německé.

Na hlavních tazích až k Moskvě a ke Stalingradu měli Němci k dispozici dvoukolejnou železnici přestavěnou na evropský rozchod, do ostatních stanic museli náklad překládat. V Donbaské uhelné pánvi ukořistili Němci velké množství uhlí, které však bylo pro lokomotivy zcela nevhodné, protože se spékalo v strusku, která zalila rošt a oheň zhasl. Museli dovážet uhlí až z Německa a ruského přidávat jen malé procento. Když se ruskému pilotovi podařilo bombou přerušit trať, železniční Wehrmacht do

čtyř, nejpozději do pěti hodin provoz obnovil (ženisté žertem říkali, že než ruskému pilotovi připnou vyznamenání, je už trať zase v provozu). V jarním a podzimním období, kdy se silnice změnily v moře bláta, leželo zásobování armády jen na železnici. Německé vojsko nebylo vybaveno zimním vybavením pro lidi ani pro stroje, vůbec nebyla brána v potaz specifika ruského počasí. Wehrmacht sice často ukořistil ruské vatované oblečení, ale jeho užití mělo strašné následky. Seběmenší střepinka vtáhla do rány vlákna vaty, které v ráně vyvolaly sněť, která končila amputací ruky nebo nohy. Proto vojáci raději mrzli, než aby si to oblékli.

Německý plán byl prostý. SSSR měl být rozdrčen v několika týdnech. Tři hlavní směry útoků směřovaly k Leningradu (Skupina armád Sever), na Moskvu (Skupina armád Střed) a do nitra Ukrajiny (Skupina armád Jih). Ve zpětném pohledu je zřejmé, že se jednalo o příliš velkorysý projekt, k jehož provedení Německu chyběly adekvátní prostředky. Jak ale již bylo zmíněno, Hitler a jeho nejbližší okolí vycházeli ze zcela mylných odhadů sil protivníka a v tomto ohledu lze jejich přehnané sebevědomí pochopit. Navíc značná část německých vyšších velitelů byla „opilá předchozími úspěchy“ a nerealisticky hodnotila možnosti Wehrmachtu. Pouze malé množství vysokých důstojníků mělo o plánu výrazné pochybnosti a našlo odvahu je veřejně ventilovat - asi nejvýznamnějším z nich byl právě Heinz Guderian. Značně negativní vliv měl i fakt, že útok musel být odložen až na 22. června, takže akce musela probíhat i v nevhodných podmínkách ruské zimy.

SSSR

Sovětský svaz útok původně neočekával, ačkoliv měl dost podkladů a očekávat jej měl. Stalin však upřednostnil své odhady a touhy nadevše ostatní a všechna varování odmítal. Všechny výstrahy byly označovány jako „provokace“, „panikářství“, či „podvrhy“ a jejich „šifřitelé“ byli dokonce trestáni. To se ukázalo jako jeden z nejzásadnějších rozhodujících činitelů neúspěchu. Teprve několik hodin před úderem byla jednotkám vydána směrnice č. 1, která nařizovala vyhlášení nejvyšší bojové pohotovosti. Ne všechny jednotky ale tuto směrnici dostaly včas. Zároveň byla směrnice doplněna přísným zákazem reagovat na jakékoli provokativní aktivity z německé strany. Mnohé jednotky na hranici tak v prvních chvílích útoku nevěděly, jak mají reagovat.

Problémem bylo nejen to, že SSSR útok zcela zaskočil, ale také to, že neexistovaly žádné použitelné plány na obranu. Veškeré instrukce a plánování počítalo se zastavením nepřátelského úderu a následným protiúderem a rozdrčením nepřítele buďto na hranicích, nebo na jeho území. Tyto instrukce se však ukázaly jako bezcenné, neboť první úder byl natolik zdrcující, že prostě nebylo v silách Rudé armády jej zastavit. Když se zbylé jednotky v souladu s nesmyslnými rozkazy velení pokusily plány protiútoků přece jen naplnit, byly za těžkých ztrát odraženy. Negativní roli zde hrála skutečnost, že velitelský sbor byl decimovaný Stalinovými čistkami, většina zbývajících důstojníků nebyla schopna samostatného uvažování a rozhodování (jak z nezkušenosti, tak ze strachu z nadřízených). Z počátku války - následkem učení marx-leninismu - nemohli sovětští vojáci pochopit, jak může německá dělnická třída napadnout bratrskou sovětskou dělnickou třídu. Proto zpočátku ani vůči Němcům nepociťovali nenávisť. Byli přesvědčeni, že stačí na ně shodit letáky s výzvou, aby přešli na sovětskou stranu. Spisovatel Ilja Grigorjevič Erenburg byl pověřen napsáním letáků. Výsledek byl nulový. (Marx-leninská teorie se v praxi nepotvrdila.) Pro úplnost však nutno uvést, že v nacistické diktatuře byla praxe, že členové rodiny za sebe ručili navzájem. Pokud by nějaký německý voják přeběhl na ruskou stranu, jeho rodiče a sourozenci mohli jít za to do koncentračního tábora.

Poměr sil k 22. červnu 1941

Vylíčit přesně poměr sil mezi SSSR a Velkoněmeckou říší a jejími spojenci při zahájení operace Barbarossa je velice obtížné. Zcela přesné statistiky ještě stále nejsou k dispozici (zejména na straně SSSR), navíc někteří spojenci Německa poskytli své síly pouze za omezeným účelem či až po zahájení útoku.

Jisté je pouze to, že Osa měla v okamžiku útoku zřetelnou početní převahu v lidech (3,9 miliónů proti 2,7 miliónům) a že její jednotky se nacházely na plných početních stavech nebo blízko nich. Sovětské jednotky naopak nebyly plně mobilizované ani připravené k boji. Naproti tomu v tankové technice byla převaha na straně SSSR. V obrněné technice disponovala Rudá armáda jen v západních vojenských okruzích více než dvojnásobkem jednoznačně lepších strojů než invazní uskupení Osy. Ještě o něco větší počet tanků se nacházel ve zbylých okruzích. V západních okruzích měl SSSR i více než dvojnásobný počet bojových letadel. Zde ovšem byla kvalitativní převaha na straně Německa. Samostatnou kapitolou byl zcela zanedbaný logistický úsek a nedostatek spojovací techniky (zejména vysílaček a drátů k polním telefonům), což výrazně snižovalo bojeschopnost Rudé armády jako celku.

Výrazná převaha na straně Rudé armády v bojové technice byla u všech zbraní snižována výrazně nižšími standardsy při výběru a výcviku mužstva a důstojnického sboru. Značně negativní roli hrál rovněž vliv politických komisařů přidělovaných k jednotkám. Ti měli jen minimální nebo žádné vojenské vzdělání nebo zkušenosti a jejichž amatérské zásahy do vedení bojových operací mohly snadno neutralizovat sebelepší výkon velitele.

Značnou neznámou je přínos obyvatelstva v oblasti bojů. Obecně lze říci, že na Ukrajíně, v Bělorusku a Pobaltí, kde jednotky Rudé armády představovaly nenáviděné okupační síly a NKVD spáchalo největší zločiny, byli Němci a jejich spojenci zpočátku vítáni jako osvoboditelé. V Pobaltí a na Ukrajíně vypukla povstání, která způsobila Rudé armádě velice vážné potíže a značně ovlivnila průběh následných střetnutí v její neprospěch. Naopak v pozdějších fázích operace Barbarossa se situace změnila, zejména ve vlastním Rusku a „tradičních ruských územích“ se místní obyvatelstvo postavilo na odpor německé invazi a poskytovalo Rudé armádě výraznou podporu.

Sovětský svaz časem stáhl náskok Osy v lidech mobilizací lidských rezerv, ale dočasně ztratil převahu v technice. Tuto převahu však posléze zase postupně získával díky přísunu nových sil ze středního Ruska a Sibiře a také náběhem výroby v přesunutých továrnách.

Bojové operace

Útok

Ráno 22. června 1941 nacistické Německo společně se svými evropskými spojenci napadli bez vyhlášení války Sovětský svaz a začala tak jedna z nejbrutálnějších a největších válečných kampaní v historii lidstva. [Boje začaly na německo-sovětské hranici dlouhé od Baltu po ústí Dunaje 2 000 km a o tři dny později i na hranici SSSR, Finska a Norska dlouhé 1 200 km.

Samotný útok byl velmi dobře připravený a utajený. Mezi vojáky před začátkem kolovaly domněnky, že cílem je přechod územím Sovětského svazu (se Stalinovým požehnáním) a útok na kolonie Velké Británie. Sovětský svaz byl do poslední chvíle řadovými vojáky považován za spojence Německa. Až večer 21. června byl vojákům přečten Hitlerova propagandistická výpověď vysvětlující důvody napadení Sovětského svazu.

O chystaném útoku byli sice sověti zpraveni díky německému přeběhlíkovi Alfredu Liskowovi, který 21. června 1941 okolo 21. hodiny překročil u řeky Západní Bug hranici, ale jeho informace byla považována za dezinformaci. Pro mnoho jednotek, ke kterým včas nedorazil rozkaz o bojové pohotovosti, to znamenalo naprosté zaskočení.

O 3:15 (5:15 moskevského času) jako první začala německá dělostřelecká příprava v oblasti Brestu. 3:40 následovaly útoky německých střemhlavých bombardérů. O 4:15 začala německá vojska překračovat řeku Západní Bug (úderná jednotka 3. tankové divize předtím dobyla Kodenský most), čímž fakticky vstoupila na území Sovětského svazu.

Německý útok byl veden ve třech směrech:

- Pobaltí, Leningrad - Skupina armád Sever pod velením polního maršála rytíře von Leeb
- Brest-Litevsk, Smolensk, Moskva - Skupina armád Střed pod vedením maršála Bocka
- Ukrajina, Doněcká pánev - Skupina armád Jih pod vedením maršála Rundstedta

Samotnému útoku na mnoha místech předcházely diverzní akce německých speciálních jednotek Brandenburg tajné služby Abwehr. Několik z nich bylo provedeno vojáky převlečený do sovětských uniforem. Tyto jednotky měly většinou za úkol zajistit důležité mosty nebo se zamíchat mezi ustupující sovětské jednotky a poskytovat zpravodajské informace.

Němci měli hned od začátku velkou převahu a úspěšně postupovali na všech směrech z uplatňování taktiky bleskové války, kterou s úspěchem využili v Polsku i ve Francii. Prvních čtrnáct dní postupu bylo ohromující, když Němci postoupili o 300 až 600 km. Jediným nedobytým městem byl Brest-Litevsk, kde zbytky obránců bojovaly ještě měsíc po prvním útoku. Zaskočená Rudá armáda kladla intenzivní odpor pouze lokálně, což nebyl pro zkušené německé jednotky žádný podstatný problém. V sovětských kasárnách vládl zmatek, mnohde tam, kde nedorazily včas rozkazy, se vojáci báli podniknout samostatné kroky, i když se kolem střílelo.

Luftwaffe si hned první den získala vzdušnou převahu, když při opakovaných náletech a vzdušných bojích v průběhu 1 dne zničila 1 200 sovětských letadel. Velitel letectva západního frontu v Bělorusku, generál Ivan Kopec v průběhu 22. června obletěl všechny svá podřízená letiště a v zděšen ze vzniklé situace po přistání spáchal sebevraždu.

Informace o napadení země obyvatelstvu o 12. hodině 22. června prohlásil v rádiu ministr zahraničních věcí Molotov. Jako první označil konflikt za vlasteneckou válku. Zároveň nezapomněl dodat, že země vede spravedlivou válku a nepřítel bude poražen

Již od počátku války obě strany hrubě porušovaly mezinárodní konvence o zacházení se zajatci. Sovětský svaz je odmítl vůbec uznat, Třetí říše se zase do značné míry řídila rozkazy Hitlera, založenými na jeho rasových idejích nižších ras -antislavismu a antisemitismu. Ty sice zpočátku důstojníci Wehrmachtu z velké části odmítali či zmírňovali vysvětlujícími a zpřesňujícími dodatky, nicméně popravy a masakry zajatců některé jednotky německé pravidelné armády vykonávaly. Největší část zvěrstev však páchaly speciální oddíly, na německé straně zejména jednotky SS (Einsatzgruppen), na sovětské straně oddíly NKVD.

Přesto, že Sověti měli převahu v technice, nedokázali německý postup zastavit. Mnoho letadel, z nichž většinu tvořily staré typy stíhaček I-15, I-153, I-16, či bombardéry TB-3, bylo zničeno v počátečním stádiu války. Jiná situace byla u tankových vojsk. I když většinu tanků tvořily starší typy, zejména BT či

lehké tanky T-26, byly tu i tanky typu T-34 a KV v takovém množství, že by za normálních okolností musely německá tanková vojska překonat. Ovšem problémy s nedostatečným výcvikem, velením, absencí radiostanic, špatném zásobování pohonnými hmotami i municí způsobilo, že tato převaha byla nevyužita. Zastaralá byla i doktrína boje tanků, které nebyly nasazovány v mohutných útočících skupinách, ale pouze jako podpůrná zbraň útočící pěchoty. Navíc se do organizace obranných bojů začali plést i političtí komisaři, kteří pod pohrůžkami začali vydávat rozkazy, které byly z vojenského hlediska zcela nesmyslné. Přes všechn chaos se začala situace částečně stabilizovat. Rudá armáda vedla tvrdé obranné boje, při nichž však stále docházelo k chybám, a to kvůli Stalinovým zásahům. Sovětské jednotky se dostávaly do obklíčení, ze kterého se mnohdy nestačily probít a padly do zajetí.

Boje ve směru Minsk

Na zemi postupoval Wehrmacht úspěšně kupředu, obcházel místa odporu a rychle obklíčil neorganizovaně nasazované jednotky Rudé armády. Ty sice dostaly rozkaz okamžitě přejít do protiútoků, ale byly nasazovány jednotlivě, bez přípravy a znalosti situace na frontě. Němci tak byli díky soustředění svých sil u hranic schopni efektivně porážet svého nepřítele a rychle postupovat na hlavních směrech do vnitrozemí. Na mnoha místech byla německá vojska vítána jako osvoboditelé od bolševismu. První vážnější odpor na důležitém směru v oblasti Brestu a Kovelu kladl pouze 15. střelecký sbor. Jeho jednotky většinou neměly šanci organizovaně se probít z obklíčení a byly zajaty. Tvrdě se bránila jednotka obklíčená v Brestské pevnosti, které způsobily německé 45. divizi Wehrmachtu těžké ztráty. Někteří z obránců vyšli z ruin a sklepů až na konci léta 1941, mezi tím si byl pevnost, která odolávala německým jednotkám déle než celá Francie, prohlédnout dokonce sám Hitler. Ale místní odpor nemohl Němce zastavit. Při bojích západně od Minsku Sověti špatně odhadli dislokaci nepřátelských obrněných sil, a tím se podařilo proniknout hluboko do týlu Západního frontu, obsadit Slonim na cestě mezi Bialystokem a Minskem, čímž odřízli celý první sled sovětského západního frontu. Němci rozvrátili tyl sovětských vojsk dislokovaných u hranic, aniž by byla schopna podniknout efektivní protiútoky. Sovětské síly začaly být obklíčované v oblasti západně od Bialystoku, jižně od Grodna s hrdlem u Volkovska. Podél křídel sovětských vojsk postupujícími tankovými skupinami generála Guderiana na jihu a generála Hotha na severu. Sověti sice začali své síly z výběžku sahajícímu až téměř k hranicím stahovat ale bylo pozdě. Jádru sovětské 3. armády se sice podařilo ustoupit kolem Volkovska na východ, ale čekalo je však další obklíčení. Němci mezi Lidou na severu a Baranoviči na jihu uzavřeli druhé kleště obklíčení západně od Minska. Minsk padl už po 5 dnech bojů. V rozsáhlém kotli mezi Minskem a Bialystokem do 14. července Němci zajali 270 - 300 000 sovětských vojáků a získali asi 2 500 tanků. Východně od něj byla německá vojska zadržena u Borisova. Následně začala být narychlo připravována obrana na úseku Smolensk - Moskva, kde se linie táhla od Vitebska po Mogilev.

Stalin rozhořčený katastrofou na tomto úseku nařídil zatčení velících důstojníků Západního frontu. Kromě jeho velitele generála Pavlova to byli náčelník štábu frontu Klimovsich a velitel 4. armády Korobkov. Všichni tři vysocí důstojníci byli navzdory jejich obhajobě z objektivních příčin porážky vlastních vojsk obviněni z protisovětské činnosti a popraveni.

Pro sovětský režim nastal při německém postupu problém, co s množstvím politických vězňů, které bolševické represivní složky zatkly na nově nabytých území západního Běloruska, západní Ukrajiny, východního Polska, v Pobaltí a Bukovině. 24. června 1941 vydal Berija rozkaz k masové likvidaci

politických vězňů na ohrožených územích. Vězni byli na mnoha místech vražděni bez soudu, často velmi krutým a barbarským způsobem. Na mnoha místech se NKVD nepodařilo před příchodem Němců povraždit všechny vězně. Počet obětí ve vnitrozemí, kde mohlo NKVD působit delší dobu, nebyl dodnes vyčíslen..Zdroje poukazují, že muselo jít o desítky tisíc životů. V období nacistického vpádu do země podle několika zdrojů také zahynulo největší množství vězňů v sovětských gulazích.

Boje v Pobaltí a na severu.

Skutečně bleskový byl postup armádní skupiny sever přes pobaltské republiky na Leningrad, kde Němci dobře využili kvalitní silniční síť v těchto zemích. Velmi důležité bylo získání mostů přes Daugavu odvážným útokem u města Dvinsk 26. června 1941. Rychlý postup také způsobil fakt, že vojenské jednotky tvořené z branců povolanych z místního obyvatelstva nekladli Němcům odpor a to, že tady proto Sověti neměli dostatek bojeschopných jednotek. Jejich pozdější postup se však zanedlouho zpomalil po odvolání podstatné části tankových vojsk nedaleko od druhého největšího sovětského města.

25. června začala německá a finská vojska vést boje na linii od Karélie až po poloostrov Kola. Sovětská vojska nebyla ani v této oblasti připravena na neočekávaný útok početnějších vojsk a nedokázala nepřátelský postup zastavit. Bojové operace takového rozsahu se v polárních podmínkách dosud nikdy nevedly a ani jedna ze stran nebyla připravena na obtíže, které tu dlouhotrvající bojová činnost přinese. Sovětský svaz na tomto úseku fronty nakonec zachránila neochota Finska pokračovat v útoku po dosažení původních hranic z roku 1940.

Boje na Ukrajině

Na jihu, na ose postupu jižně od Pripjaťských močálů, čelila nacistická vojska větší koncentraci nepřátelských sil, kterým se po většinu července dařilo vést poměrně úspěšné ústupové boje. Nacistické jednotky dočasně zastaveno u Rovna před Kyjivem. Už 9. července však dobyla Žitomir a tím přímo ohrozila Kyjev. Sovětská vojska se pokoušela zabránit svému obklíčení v oblasti Kyjeva a u Berdičevu vedla téměř týden těžké boje.

V půli července se sovětská vojska pod vedením maršála Bud'onného pokusila na jihu Ukrajiny o protiútok u Umaně. Krátce zastavila německé jednotky, ale sama se dostala do obklíčení rychle postupujícími německými tankovými skupinami. 8. srpna 1941 přestalo v bezvýhodné situaci 20 sovětských divizí klást odpor.

Za první měsíc války Rudá armáda utrpěla katastrofální ztráty. 850 000 vojáků bylo mrtvých nebo raněných, asi 1 milion se dostal do zajetí. Ztraceno bylo 9 500 děl, přes 6 000 tanků a asi 3 500 letadel. Nepřítel obsadil podstatnou část země do hloubky 300 až 600km a nadále intenzivně postupoval. Sám však utrpěl nemalé ztráty, ty ale nebyly tak vysoké jako uváděla sovětská prohlášení. Na německé straně padlo asi 100 000 vojáků, což je třikrát více než padlo za celé tažení západní Evropou. Německo ztratilo asi 40 % tanků, jimiž vpadlo do SSSR a asi 950 letadel.

Po dobytí Ukrajiny byla hlavní prioritou německé armády dobytí Moskvy, přičemž byly stanoveny i úkoly pro armádní skupiny Sever a Jih - dobytí Leningradu, Krymu a Donbasu. V polovině září byla vydána směrnice na uskutečnění nezbytných příprav na zahájení generálního útoku na Moskvu. **Operace Tajfun - bitva o Moskvu** - začala 30. září 1941. Současně pokračovaly boje na severu, kde byl již od 8. září obležen Leningrad, i na jihu, kde německá vojska postupovala Doněckou pánví až k Rostovu, začal i útok na Krym.

Kyjev a Smolensk

Na přelomu července a srpna 1941 byl zastaven postup armádní skupiny Střed u Smolenska, která tam utrpěla velké ztráty. Hitlerovi bylo jasné, že počáteční nadšení, že Moskva bude dobytá během šesti týdnů, bylo předčasné. Nejrychlejší postup zaznamenávala skupina Sever, která postupně obsazovala Pobaltí a blížila se k Leningradu, nejpomalejší operace německá armádní skupina Jih. Bylo to i z toho důvodu, že na Ukrajíně bylo soustředěno největší množství vojáků i sovětských tanků, které v rámci svých možností podnikaly protiútoky. A tak před Kyjevem vznikl na frontě výběžek, který sehrál v dalších bojích důležitou úlohu. Hitler nařídil dobytí Kyjeva, Krymu a Doněcké pánve z hospodářských i vojenských důvodů, kterými bylo jednak obsazení významné zemědělské i průmyslové oblasti s těžbou uhlí s perspektivou dalšího postupu na Kavkaz, jednak zničení sovětských vojsk, která mohla ohrozit pravé křídlo skupiny Střed, a v neposlední řadě likvidace Sevastopolu, který se stal základnou pro sovětské útoky na rumunská naftová pole. S jeho názorem souhlasilo německé vrchní velení branné moci (OKW), ovšem proti tomu se postavil zejména generál Heinz Guderian, který chtěl pokračovat v přímém útoku na Moskvu.

U Kyjeva, kolem kterého se začala utahovat smyčka obklíčení, se nacházelo ještě velké množství sovětských vojsk. Ta ho měla podle příkazu Stalina bránit za každou cenu. 21. srpna německá vojska dosáhla Dněpru. I na sovětské straně vzniklo napětí mezi Stalinem a Žukovem, který prosazoval ústup, opuštění Kyjeva, stáhnutí se za řeku Dněpr a protiútok u Jelni. Byl si totiž vědom, že útokem ze severu i z jihu by se mohla dostat vojska před Kyjevem do obklíčení. Stalin však nechtěl o vyklizení Kyjeva nic slyšet a zareagoval pouze tím, že Žukova odvolal z postu náčelníka generálního štábu a nahradil ho maršálem Šapošnikovem. Žukov byl převelen k vojskům Záložního frontu k provedení protiútoků u Jelni. To bylo dovršeno 6. září, kdy sovětská vojska zlikvidovala jelňský výběžek a vstoupila do města. 9. září byl vydán rozkaz, aby se vojska připravila na ústup, který se však nikdy neuskutečnil. Už 25. srpna začala německá 2. tanková skupina pod Guderianovým vedením postup na město od Gomelu. O několik dní později zaútočila i 1. tanková skupina von Kleista u Kremenčuku a Čerkas. 14. září 1941 se tyto kleště sevřely u Lochvice. Rudou armádou držela oblast v trojúhelníku Kyjev - Čerkasy - Lochvica, která se brzy rozpadla na menší ohniska odporu. Pokusy o prolomení obklíčení nebyly soustředěny na jedno místo a byly provedeny nedostatečně připravenými vojsky. Bitva o Kyjevský kotel pro Sověty dopadla tak, jak Žukov předpokládal. Němci udělali obchvat a Kyjev padl 20. září 1941. Poslední ho opouštěly jednotky 4. divize NKVD, které zaminovaly centrum, mnohé administrativní a historické budovy, zničili všechny mosty přes Dněpr a zanechaly město bez elektrické energie. 26. září přestaly všechny sovětské jednotky v kotli klást organizovaný odpor. Velitel Jihozápadního frontu maršál Budonnyj na poslední chvíli odletěl letadlem do Moskvy. Jeho zástupci generálové Kirponos a Tupikov padli v boji. Velitel 6. armády generál Potapov byl zajat. Více než milion sovětských vojáků a důstojníků zahynulo, bylo zajato, nebo se v nepřehledné situaci rozptýlilo. Do německých rukou se dostalo asi 532 000 - 650 000 zajatců, 3718 kanónů, 884 tanků a množství jiného vojenského materiálu, který Sověti nestihli znehodnotit. Z kotle uniklo jen asi 15 - 20 000 mužů. 5 sovětských armád a s nimi celý Jihozápadní front prakticky přestaly existovat. Byla to katastrofální porážka Rudé armády, likvidace Kyjevského kotle však dala čas sovětským jednotkám na jiných úsecích fronty. Několik dnů po obsazení Kyjeva explodovalo v centru města několik budov, část z nich využívali v té době německé okupační síly. Šlo o budovy znehodnoceny jednotkami NKVD. Němci tento incident využili a obvinili z diverzní činnosti místních Židy, které pak postříleli v nedaleké roklí Babí Jar. Jejich masové vraždy začaly 29. září 1941.

Jedním z úseků, kde chyběly Guderianovy síly, byl směr Smolensk - Moskva. Von Bockův přední voj dorazil k Smolensku již 16. července 1941 (podle jiných 15. července) ale postupně narazil na silný odpor na poměrně široké frontě a byl nucen na čas zastavit postup. Přitom Smolensk bránila nejprve pouze jediná ucelená divize a několik narychlo zformovaných střeleckých pluků vyzbrojených jen starými japonskými puškami. V noci se následně Němcům podařilo dostat až k mostům přes Dněpr, které však Sověti včas vyhodili do vzduchu. Následujícího dne dorazily sovětské posily a rozpoutaly se dva týdny trvající boje o město. Až 29. července, když situace pro obránce vypadala velmi povážlivě, dalo velitelství rozkaz k ústupu. Oficiální zpráva o ztrátě města však byla vydána až o dva týdny později. V té době se Sovětům podařilo Němce zastavit a nepustit je hlouběji do vnitrozemí. Nasazováním záloh na frontě od Velikých Luk po Mazyr a úspěšnými protiútoky tak nepřítel nakrátko zastavili. V té době však byl i tento krátký čas nesmírně důležitý. Přestože v následujících bojích byly stále více zatlačováni a Smolensk se dostal do německých rukou, průlom sovětské obrany německými tanky nenastal. Rudá armáda byla na několik týdnů schopna udržet souvislou linii asi 30 km východně od Smolensk a na čáře Jarcevo - Jelňa - Desna. Sověti se pokoušeli o protiútoky, při kterých se jim podařilo osvobodit město Jelňu]. Za tento úspěch byla sovětská 100. střelecká divize vyznamenána a jako první ze sovětských jednotek během války označena jako gardová (1. gardová střelecká divize). V těchto bojích byly poprvé použity pověstné raketomety "Kaťuša", které při prvním nasazení v boji způsobily Němcům těžké ztráty. Přesto, že v konečném důsledku bitvu vyhráli Němci, boje u Smolenska výrazně zlepšily sovětskou morálku a výrazně přispěly k vítězství v následujících bojích u Moskvy. A to i přesto, že v závěrečné fázi bojů se Němcům podařilo obklíčit a zlikvidovat dvě sovětské armády. Přesměrování německých tankových sil generála Guderiana po úvodním neúspěchu u Smolenska lze podle některých názorů považovat za rozhodující moment v průběhu 2. světové války

Bitva o Moskvu

Zatímco se úporně bojovalo u Smolenska a Kyjeva, Hitler na bojové poradě na velitelství armádní skupiny Střed váhal, zda je důležitější udeřit nejprve na zbytek Ukrajiny a dosáhnout Donbasu, nebo vyrazit na Moskvu. Generálové považovali za hlavní cíl Moskvu. Jejich argumenty bylo to, že Moskva je kromě politického a ekonomického centra SSSR i důležitou dopravní křižovatkou. Po její ztrátě by se sovětská obrana rozpadla na 2 části a sovětské velení by již nebylo schopno si udržet kontrolu ani efektivně vést bojové operace. Přesto se Hitler rozhodl, že důležitější bude Kyjev, Charkov a Krym, a teprve po jejich obsazení vydal rozkaz k útoku na Moskvu, takzvanou směrnicí č. 35. Jeho generálové dostali následně možnost soustředit všechny své ozbrojené síly na cíl, kterému přikládali nejvyšší důležitost. 30. září začala bitva o Moskvu. Pád Sovětského svazu byl podle všeho přede dveřmi. Hitlerova 9. a 4. armáda, podporovaná 3. a 4. tankovou skupinou nejprve vyřadila sovětská vojska bránící se u Vjazmy. Zajali při tom údajně dalších 660 000 vojáků 19., 20., 24. a 32. armády. Vjazma padla 7. října, Brijansk 8. října a 14. října Hothovy tanky obsadily Kalinin.

V téže době sovětská vojska opustila Oděsu a stáhla se po moři na Krym, aby posílila obranu Sevastopolu.

V Moskvě nejprve propukla panika. Lidé se obávali, že město bude obklíčeno. Částečně tomu dopomohla evakuace sovětské vlády do Kujbyševa. Na druhé straně samotný Stalin zůstal ve městě, aby se podílel na řízení vojenských operací. 19. října prohlásily Moskvu za obléháno město, kolem města se urychleně budovaly obranné linie, protitankové zátarasy a příkopy. Narychlo zformované prapory domobrany z dělníků a obyvatel města byly připraveny zasáhnout v případě nutnosti do bojů. Za

tři dny zformovaly 12 000 dobrovolníků, většina z nich neměla žádné bojové zkušenosti a pouze slabý výcvik. V následujících bojích tvořili "záplaty" na Němci vytvořené mezery v sovětských liniích. Ani německé nebezpečí nezabránilo Stalinovi v organizování slavnostní přehlídky na Rudém náměstí v den výročí Velké říjnové revoluce 7. listopadu.

Nacistická vojska čekala na útok západně od města, už ani ne 100 km daleko. Přibližovala se od Kalininu, Klinu, Volokolamsku, Možajsku a Kalugy a dostala se až za Tulu, kterou však nedobyla. Proti nim stály ústupy značně otřesené sovětské jednotky. Teprve v tomto nejkritičtější období byl Stalin ochotný, po zárukách svých agentů v Japonsku, stáhnout část čerstvých vojsk z Dálného východu, Střední Asie a Sibiře. To bylo nasazeno doslova přímo z vlaků. Sovětské jednotky bojovaly s velkým zápalem a odhodláním, přinejmenším stejně usilovně pro ně v zázemí moskevští dělníci bez oddechu vyráběli množství munice, granátů a zbraní. Německý postup se v důsledku tvrdého odporu zpomaloval. Pomohlo tomu i zhoršující se počasí i pověstná ruská zima. 22. listopadu Němci dosáhli severně od Klinu a západně od Istry nejbližší bod od Moskvy, jakého kdy v pozemním boji dosáhli. Toto místo bylo necelých 35 km od Moskvy. Začátkem prosince už Němci západně od Moskvy nebyli schopni postupovat, bojovalo se pouze u Tuly, která se nakrátko ocitla v obklíčení, sovětská vojska však byla schopna probít se zablokovanou cestou na Moskvu a znovu se spojit s městem.

Krach bleskové války

Protože nedošlo k reálné změně strategických cílů německých vojsk od začátku operace Barbarossa ani po útoku na Moskvu, tento lze považovat za její pokračování. Operace Tajfun jako taková však už měla jiné operační záměry a znamenala opuštění původních plánů Barbarossy.

Na přelomu listopadu a prosince 1941 sovětské jednotky vytlačily nacistická vojska z Rostova a šlo o první rozsáhlý ústup německých vojsk na východní frontě. V prosinci 1941 Rudá armáda sesbírala zálohy a neočekávaně napadla křídla německých vojsk před Moskvou. Sovětská vojska postoupila jižně od Ilmeňského jezera, vyrazila také směrem na Kalinin a zastavili se až u Rževa a Gžatsku. Na jihu vyrazila u Voroněži i Jelce a Tuly, přičemž postoupili po Mcensk a daleko za Kalugu. Nebyla však schopni obklíčit německá vojska, která se v rozhodujícím okamžiku stáhla od Moskvy na západ a zabránila tak své likvidaci. Ofenzíva u Moskvy byla koordinována s ostatními operacemi po celé východní frontě, které zahly Němce stovky kilometrů na západ. Byly osvobozeno mnoho oblastí, v nichž nacistická vojska napáchaly velká zvěrstva. Útočící Rudá armáda přinutila Wehrmacht poprvé za celou druhou světovou válku přejít do obrany. Při hodnocení výsledků bojů je třeba brát v úvahu především fakt, že se Němcům nepodařilo získat dva ze tří hlavních cílů operace, města Leningrad a Moskvu, která byla hlavním dopravním uzlem země.

Při bojových operacích v Bělorusku, na Ukrajině i za polárním kruhem ztratilo SSSR do října přes 2 miliony mrtvých a pohřešovaných a asi 800 000 raněných. Ztráty do konce roku byly daleko vyšší a odhadují se na více než 3,3 milionu. Většina sovětských vojáků zajatých v tomto období zahynula v průběhu 12 měsíců ve špatných podmínkách v německých zajateckých táborech. Zacházení s nimi je mnohými porovnáváno s holokaustem. Němci do prosince 1941 ztratili asi 918 000 mrtvých, raněných a nezhvěstných.

Účast Slovenska

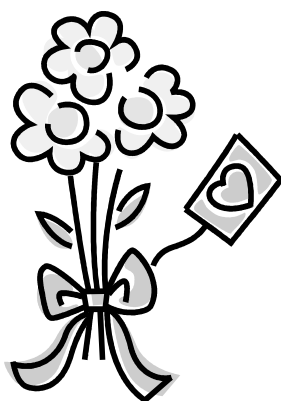
Invaze do Sovětského svazu se účastnilo i Slovensko, které vyslalo tzv. Rychlou brigádu pod velením plukovníka Pilfouska. První boj svedla u Wojtkové, ale k prvnímu většímu střetu došlo u Lipovce. Slováci utrpěli v tomto těžkém boji vysoké ztráty a začaly se mezi nimi vytvářet protiněmecké nálady. Část brigády byla poté buď stažena na Slovensko, nebo přidělena k 295. německé divizi.

Ke konci července byly slovenské jednotky na východní frontě rozděleny do Rychlé divize a zajišťovací divize. Zajišťovací divize pod velením plukovníka Turance působila v týlu, jako strážní a policejní jednotka.

Rychlá divize se, pod velením plukovníka Malára, účastnila v polovině září bojů u obcí Okrajinka a Chodosovka, kde odrazila sovětský protiútok. V druhé polovině září postupovala na západ. Teprve na začátku listopadu byl její postup zastaven mezi Taganrogem a Mariupolem, aby zde zabránili sovětskému vylodění. Brzy byly od brigády odveleny tři pěší a jeden dělostřelecký prapor. Ty pak bránily linii na řece Mius u Želeboku.

V pozdějších letech na frontu nasazení vojáci Slovenské armády přebíhali hromadně k ukrajinským partyzánům a nechali se zajímat. Docházelo i k hromadným útekům, legendární je postava kapitána Jána Nálepky. Z těchto oddílů se pak formoval v týlu Rudé armády 1. československý armádní sbor, resp. zejména 2. československá paradesantní brigáda v SSSR, která zasáhla do bojů o osvobození Československa.

(Konec 1. Části;převzato z Wikipedie. Zpracovala L. Hrušková)

BLAHOPŘEJEME

Místní organizace tělesně postižených Česká Lípa přeje všem svým členům, kteří v průběhu měsíce května a června 2016 oslaví svá životní jubilea, zdraví, štěstí, pohodu a spokojenost. Naše přání putuje k pp.L. Brabencové, M. Rezlerové, S. Barochové, M. Pavlíkové, Z. Kvapilové, V. Šmídové, M. Hudakové, M. Březinové, F. Adamcovi, J. Zázvorkové

INFORMAČNÍK- časopis MO TP a STP Česká Lípa,o.p.s. č.5-6 květen 2016. Náklad 140 výtisků.
Redakční rada:E. Zemanová, H. Erbenová, J.Branišová, Z. Zahradková tel.723594459, 606161859